

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

21 De causis, quibus res iure ciuili vsucapitur seu praescribitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

De illo queritur, Si seruus meus, ancillam quam furti-
puit, pro libertate sua mihi dedit, an partem apud me
conceptum usurpare possim. Sabinus & Cassius non pu-
tant, quia possessio, quam seruus vitiose nactus sit, domi-
no nocet. Et hoc verum est. Paulus in l. Sequitur. §. Illo. ff.
de Vfuscap.

[Sed etsi vt seruum meum manumitterem, alius mihi
furtiuam ancillam dederit, eaque apud me conceperit, &
peperit, vsu me non capturum. Idemque fore, si quis eam
ancillam mecum permutasset, aut in solutum dedisset: Item
si donasset, si autem quam pariat, alienam esse sciauerit emptor,
diximus vscupere eum non posse; quod si nescierit, posse.
Quod si iam cum vscupere, cognouerit alienam esse, ini-
tium vscupationis iniuri debemus, sicut in empti rebus
placuit.] Paulus in eadem lege §. 8.

[Lana ouium furtiuarum, si quidem apud furem detenta
est, vscupari non potest: Si vero apud bonæ fidei emptorem,
contra: quoniam in fructu est, nec vscupari debet, sed sta-
tim emptoris fit. Idem de aguis dicitur, si consumpti
sunt, quod verum est.] Paulus in l. Sequitur. §. De lana. ff. de
vscup.

Idem dicendum, si ex lana furtiua vestimentum fece-
ris, vt substantiam spectemus, & ideo vestis furtiua esset, vt
ibi ait Paulus in l. Sequitur. §. Si ex lana. ff. de vscup.

Si rem pignori datam debitor furtiuerit, & vendiderit,
vscupari eum posse, Cassius scribit, quia in potestatem domi-
ni videtur peruicisse, qui pignori dedit, quamuis eum eo
furti agi potest, quod puto rectius dici meo. C. Item.

Si tu vi me expuleris de fundi possessione, & apprehen-
deris possessionem, sed Titius in vacuam possessionem in-
trauerit, potest longo tempore capi res, quia verum est, vi
me deiecit: non tamen verum est, & vi possessum esse. Ce-
terum etiam si mala fide fundum me possidentem deieceris,
& venderis, non poterit vscupari, quoniam verum est vi
possessum esse, licet non à domino. Paulus in ea l. Sequitur.
§. Si tu vi.

Nonò, Res quam lex, aut canon prohibet alienare,
multis in casibus prescribi non potest, vt habet Panormi-
tanus in cap. Cum non liceat, de Prescript. veluti cum lex
prohibet alienationem rei, quia eius non est commercium,
neque possessio, cuiusmodi sunt res, sacre, sanctæ, religiose.
Item, cum prohibet lex simpliciter alienationem favore
ipsum rei, quales est fundus dotalis. Item quando res trans-
it, & peruenit ad eum, contra quem prescriptio currere
non potest, vt dicit Ioannes Andreas cap. de iure patronat.
in Sexto. At verò quando lex prohibet alienationem non
simpliciter, sed sine solemnibus quadam formula iuris, tunc
bona fide, & excluso errore iuris, prescriptio procedit,
quando habet cetera, quæ iure naturali, & ius diuino requi-
runtur: veluti si ego rem emissem à minori, quem bonâ fi-
de putabam esse maiorem, vel à Prelato rem Ecclesiæ, cre-
dens consensum etiam canonicorum interuenisse. Sectus si
errorem in iure, ratus Prelatum eam rem posse vendere sine
Collegio Canonicorum, aut minorem sine auctoritate cu-
ratoris, & decreto iudicis.

Decimò, Prescribi nequit res, cuius alienationem de-
functus prohibuit. l. 2. C. de Vscupation. pro emptore, & ibi
Glossa & Bartolus.

Vndecimò, Non procedit Prescriptio contra rem, cuius
alienatio per pactum prohibetur; veluti cum res obliga-
tur alicui cum pacto ne interim alienetur. l. Si creditor. §.
vt. C. de distract. pignori. Addit tamen Panormitanus in c.
Cum non liceat, de Prescript. hoc locum habere in eo, cui res
est obligata ex pacto ne alienetur, non autem in eo, qui ni-
hil contraxit, nec cum tali pacto rem accepit.

Duodecimò, Res emptæ à prodigo, luxurioso, vel iustore,
prescribi non potest, vt docet Panormitanus in cap. Si dili-
genti, de Prescript. Hoc verò locum habet in his, quibus est
interdicta administratio bonorum, tunc enim nullius mo-
menti est contractus, nec inducitur vscupandi conditio. l.
Qui fundum. l. Qui sciens. ff. Pro emptore. At verò quando
alibus hominibus interdicta non est rerum suarum admi-

nistratio, tunc, si quis emit ab illis, aut ignorat eos pretium
consumpturos, & hic potest vscupere, quia est bonæ fi-
dei. l. Si quis cum sciat. ff. Pro emptore, aut nouit eos pre-
tium in melius vscupaturos, & hic nequit vscupere.
l. Si quis cum sciret, nuper allata, & ibi Bartolus. Vnde va-
let contractus, quo quis emit rem ab vno eorum qui lu-
dunt, quando non putat eum pretium in ludo consumptu-
rum, alioqui vscupere non potest: & multò minus valet
conditio, quo vnus iustorum emit rem ab altero iustore. l.
vt. ff. de aleator.

Vitimo queritur, an curat Prescriptio contra igno-
rantem. Petrus Perusinus in tract. de quarta Episcopali, c. 2.
ad finem sentit, prescriptionem non procedere quando
quis actu, & habitu ignorat ius habere, sed ignorat
factum, ex quo conuenit sibi ius agendi; videlicet igno-
ret beneficia vacasse. Fatetur verò prescriptionem proce-
dere aduersus ignorantem, quando ignorat alterum tuum
prescribere, sicut tamen se ius in re habere. Panormitanus
verò in cap. Vigilanti, de Prescript. dicit, contra ignorantem,
& absentem currere prescriptionem, nisi ille ciuilibiter possi-
deat tunc enim non procedit, vt habetur in l. Male agitur.
C. de prescript. 30. anno: vbi dicitur, Colonum non posse
prescribere prædium sibi locatum à domino, quia non sibi,
sed domino possidet: & dominus quamuis ignorans, vel ob-
litus ciuilibiter possidet. Vnde Panormitanus colligit, pre-
scriptionem procedere aduersus ignorantem, siue ignoret
se, habere ius in re, siue factum, ex quo competit ius in re.
Quare si me absente, inquit, aut ignorante ingrediatur quis
in fundum meum possessione apprehensa, non incipit tunc
prescriptio, quamuis bonâ fide fuerit ingressus, quia per ta-
lem ingressum ego non desin fundum ciuilibiter possidere. l.
Si id quod. ff. de Acquirend. possess. Quare antequam pre-
scriptio inchoetur, necesse est, vt ego possessionem ciuilem
amittam. Veluti si sciens alium ingressum fuisse, suspicet me
posse repelli, & ideo animo, & voluntate desino possidere,
vel oblitus per decem annos possessionem neglexi, tunc incipit
contra me prescriptio currere, quæ sine possess. nec non
procederet: vt notauit Dynus in reguli sine possessio, de
Regul. iur. in sexto, & Glossa ibidem, & Barolus in l. C. de
seruit.

Addit Panormitanus, Si ignorantia sit ex causa iusta, &
probabili, tunc a quiete iuris subuenitur ignorantem, quia re-
stituatur in integrum.
Probabilior est hæc sententia Panormitani, cuius dicitur di-
cat Syluester in verbo Prescriptio. 2. quis. videlicet prescrip-
tionem currere contra ignorantem, etiam si eius ignorantia
non sit crassa, & improbabilis: quia prescriptio ius leges,
& iura non tam sunt in odium, & potestati domini negligen-
tis, quam in bonum publicum. Et ita Cuiusmodi in Regu-
Possessor mala fidei. Par. 3. §. 2. num. 3. vers. scimus nescitur,
dicit, falsam esse in hac parte opinionem Petri Perusini, & id
probat ex cap. Vigilanti, de Prescript. & l. vltim. C. de longi
temporis prescript. & ex Glossa in c. Vigilanti, in verbo La-
tentibus, & ex Felino, Socino, & aliis.

De causis, quibus res iure ciuili vscupatur,
sive prescribitur.

CAP. XXI.

AD vscupandum causa aliqua possessionis requiri-
tur. Vnde lib. 41. Digestor. post titul. de vscupatio. po-
nuntur quidam tituli, quibus res vscupari potest, vide-
licet pro soluto, pro emptore, pro hærede, pro donato, pro
deiecto, pro legato, pro dote, pro suo.

Primò queritur, Quid intelligatur in titulo, pro solu-
to: In l. 2. ff. Pro soluto. dicit Hieronymianus: [Pro soluto
vscupari, qui rem debiti causa recipit: & non tantum quod
debetur, sed & quodlibet pro debito solutum, vscupari po-
test

test. v. g. promissi mihi librum, & vt solus promissum tradis mihi librum, qui non est tuus, sed bona fide putas esse tuum, possum vti capere titulo, & causa pro soluto. Idem iuris est, si cum deberes mihi certam pecuniam, & loco pecunie solueres mihi rem non tuam, sed quam tuam esse credebas, possum vti capere, Tit. Pro soluto. Et in l. Si existimaras ff. eodem Titu. habetur: Si existimaras me debere, ubi tradamata denum vti capio legitur. Si tu putas debitum esse. Aliud est, si putem me ex causa venditi teneri, & ideo tradam: hic enim, nisi emptio precedat, pro emptore vti capio locum non habet. Diteritatis causa in illo est, quod in ceteris causis solutionis tempus inspicitur, nec interest eum stipulor, sciam alienum esse, nec ne. Sufficient enim me putare tuum esse, cum soluis: in emptione autem contractus tempus inspicitur. & quo soluitur: nec potest pro emptore vti capere, qui non emit, nec pro soluto, sicut in ceteris contractibus. Sic illic. Ergo pro soluto quis possidet, qui rem vel debitum, vel indebitum quasi debitam ab eo qui soluit, bona fide accepit. *l. Non solent. §. Si mihi. ff. de vti cap.*

Secundo queritur, Quid contineat Titulus, Pro emptore: Hoc titulo vti capio, qui reuera emit rem alienam bona fide ab eo, quem putabat esse dominum rei. Vti capio, qui emit rem a furtivo, quem suae mentis compositum esse credebatur. *l. 2. §. Si a pupillo. ff. Pro emptore. Et l. Pignori. §. ff. De vti cap.* Denique pro emptore possidere dicitur is, qui quali emptor, & causa emptoris, vel ex negotio emptoris proximo rem nactus est. *l. 2. ff. Pro emptore.* At in vti capione ex hac causa requiritur, vt bona fides adit, & tempore quo res venditur, & quo soluitur, suae traditur emptori a venditore. *l. Si existimans supra citata.* Deinde necesse est, vt eadem res, quae emptoria est, tradatur, non alia. *l. 2. §. Cum Styckum. ff. Pro emptore.* Praeterea si fundum emilem, & emptores tunc possedissent bona fide, totum possum vti capere, quia non singulas res, sed totam vniuersitatem possideo. *l. 2. §. Sed si fundus. ff. Pro emptore.* Si vero scienis partem alterius fundi adiecim, vti non capiem, quia mala fides impedit. *l. Qui fundum. §. 1. ff. Pro emptore.*

Tertio queritur, Quid veniat in Titulo pro haerede: Respondeo, Pro haerede possidere eum, qui ex causa hereditatis rei incumbit, est, qui cum vere haeres non sit, iustam tamen, & probabilem causam habuit existimandi se haereditatem esse, si modo testamenti factionem habuerit. *l. Non solent. ff. De vti cap. Et l. Pro haerede. ff. De petit. haer. in l. pro haerede. ff. eod. Titu.* dicitur: Pro haerede ex vii bonis nihil vti capio potest, etiam possessor, mortui rem fuisse existimauerit. Sensus legis est, Titulum pro haerede, si opinione, & existimatione tantum, non re ipsa sit, non sufficere ad vti capiendum. v. g. Credebam Titium obitum, cum tamen adhuc viueret, ceppi possidere bona eius tanquam haeres, & inter caetera bona, erat res quaedam aliena, quam defunctus bona fide possederat, non possum vti capere hoc Titulo pro haerede, quia cum Titius adhuc viuat, reuera haeres esse non possum. Nec sufficit si putem, Titium esse mortuum, & me haereditatem eius esse: Titio vero defuncto, procehit vti capio pro haerede. *in l. Qui legatorum. §. Quod vti capio. ff. Pro haerede.* habetur, Colonus, vel eum, apud quem res est deposita, aut cui commodata est, non posse mutare causam possessionis, & possidere pro haerede: & ideo hoc Titulo pro haerede, non posse vti capere. Et in §. Filium quoque, eadem lege dicitur, Filium quoque donatam rem a patre, pro haerede negat vti capere seruus, quia non potest causam possessionis mutare, antea possederat donatam, ergo non potest vti capere Tit. Pro haerede. Denique in l. Plerique, ff. eod. Tit. Pomponius, Plerique, inquit, putauerunt, si haeres sim, & putem rem aliquam ex hereditate esse, quae non sit, posse me vti capere. Et in l. Constat, Paulus ait, constat eum, qui testamenti factionem habet, hoc est, vt Glossa interpretatur, qui potest haeres institui, vel qui indignus testari nequit, & ideo nec haeres institui, pro haerede vti capere potest.

Quarto queritur, Quid contineat Titulus pro donato?

Instit. Moral. Pars. 3.

In l. 1. ff. eodem Titu. pro donato. Paulus inquit, [Is vti capio eius, donationis causa, res tradita est: nec sufficit opinari, sed & donatum esse oportet.] Sic ille. Veluti, is vti capio Tit. pro donato, qui possidet rem sibi donatam ab eo, qui non erat dominus, sed cum dominum rei, bona fide credebatur. Et in l. Si vir vxori. ff. eod. Tit. Pomponius ait: Si vir vxori, vel vxor viro donauerit, si aliena res donata fuerit, verum est, quod Trebatius putabat, si pauperioris, qui donasset, non fieret, vti capionem possidenti procedere. Ita Pomponius. Vbi error Iuris cum errore facti coniunctus, vti capionem non impedit.

Quinto queritur, Quid intelligatur in Titu. Pro derelicto: Vlpianus in l. 1. ff. eod. Tit. [Si res, inquit, pro derelicto habita sit, statim nostra esse definit, & occupantis statim fit: quia iisdem modis res desunt esse nostrae, quibus acquiruntur.] Vbi Glossa in verb. [Desinit] ait: Res mobilis definit esse nostra, cum abiecta est animo obilis est, cum exitimus ab ea animo, & voluntate derelinquendi. Ex quo fit, vt pro derelicto non habeatur aliquid, nisi dominus id possidere desierit. In l. Id quod. ff. eod. Tit. Paulus dicit: Id, quod pro derelicto habitum est, & haberi putamus, vti capere possumus, etiam si ignoremus a quo derelictum sit. Dices, quo modo vti capimus Tit. pro derelicto: si quidem res pro derelicta habita a domino, statim definit eius esse, & fit occupantis: Respondeo cum Hostiensis in Summa, Tit. Pro derelicto. [Hoc titulo vti capio res mea possessa ab alio, qui dominus bona fide putabatur: & ab eodem pro derelicto habita, & occupata ab alio, qui credebatur suum esse verum dominum, & pro derelicto habuisse, vnde cepit eam possidere.] Vnde Glossa in l. Si id quod. supra citata explicat hunc titulum sic: Rem habitam pro derelicto a non domino apprehendi, credens quod dominus verus esset ille, qui habuit eam pro derelicto, vti capere possum Titulo, Pro derelicto, Vbi vero quis emit eandem rem ab illo, qui cepit eam possidere, is pro emptore, non pro derelicto vti capio eam: sicut si eandem emisset a marito, cui vxor ipsam donauerat. *l. Si id quod. ff. eod. Titu.* Et in l. Nemo potest. ff. eod. Titu. Iulianus ait: Nemo potest pro derelicto vti capere, qui falso existimauerit rem pro derelicto habitam esse. Et in l. Si quis merces, idem Iulianus inquit, [Si quis merces ex nauis iactatas inuenisset, num ideo vti capere non possit, quia non viderentur derelictae, queritur. Sed verus est, eum pro derelicto vti capere non posse.]

Sexto queritur, Quid accipi debeat in Tit. pro legato: Vlpianus in l. 1. ff. eod. Titu. Legatorum, inquit, nomine is videtur possidere, cui legatum est, videlicet, Glossa interpretet, ab eo, qui rei dominus est, vel ab eo, qui dominus rei non est, sed bona fide putabatur esse. In l. Si possideam. ff. eod. Titu. Paulus ait: Si possideam aliquam rem, quam putabam mihi legatam, cum non esset, pro legato non vti capiam. In l. Item non magis. ait idem Paulus: Non magis, quam si quis emptum existimet quod non euenit. Et in l. Pro legato. ff. eod. Tit. Paulus ait: Pro legato vti capio potest, si res aliena legata sit, aut testatoris quidem sit, sed adempta codicillis ignoratur. In horum enim persona subest iusta causa, quae sufficit ad vti capionem. Idem potest dici, et si in nomine erit dubitatio: veluti, si Titio legatum sit, cum sint duo Titij, vt alter eorum de se cogitatum existimauerit. Et in l. Ea res. ff. eod. Tit. [Ea res, labolenus inquit, quae legati nomine tradita est, quamuis dominus eius viuat, legatorum tamen nomine vti capietur.] Sententia legis est: Si quis legauerit mihi rem Titij, vti capere possum eam, tamen si totius dominus viuat, dummodo tamen credam testatoris fuisse: hoc enim est, quod dicit Pomponius in l. Sequenti. ff. eod. Tit. Si is, cui tradita est, mortuum esse existimauerit. Porro in hoc titulo requiritur, vt is, cui legatum est, si capax sit legati, ita vt possit capere ex testamento. *l. Nemo potest. Et l. Pro legato. 2. eod. Titu.* Vnde si impubes condidit testamentum, & legauerit rem Titio, si Titius credidit testatorem esse puberem, qui posset testari, vti capiet. Item si quis legauerit mihi rem, & deinde eam mihi codicillis ademerit, ego vero ignorans esse ademptam mihi, ceppi

D. 2. polli-

possidere, vti capere possum. *l. Pro legator. c. 2. ff. eod. Tit.*
 Septimo queritur: Quis veniat in Tit. pro dote in *l. 1. ff. Pro dote.* Vlpianus ait: Titulus est Vti capionis, & quidem iustissimus, qui appellatur Pro dote; Vt qui in dotem rem accipit, (videlicet alienam) vti capere possit spatio lolemni, quo solent, qui pro tempore vti capiant. Sic ille. Hic igitur titulus locum habet, quando res aliena bona fide datur in dotem. Vnde in *l. 1. ff. eod. Tit.* [Dux filia, inquit Scavola, intestato patri hæredes exhibuit: & mancipia communi singula in dotem dederunt: & post aliquot annos à morte patris, familia hærescundæ iudicium inter eas dictatum est. Quæsitum est, cum maritu bona fide mancipia in dotem accepta, vt dotalia, multis annis possederint: an vti cepisse videantur, si is, qui accipiebant, dantis credidissent esse? Respondit, nihil proponi, cur non vti cepissent.] Pro dote igitur possidet, qui ex causa dotis rem sibi habet, id est, cui res aliena inestimata dotis nomine, post iustas nuptias tradita est. *l. 1. ff. Pro dote.* Inestimata dicitur, quia æstimata res pro emptore vti capitur. *l. Plerumque. §. Si ante. c. 1. Quoties. ff. de iure dotum. l. 1. c. Pro dote.*

Octavo queritur, Quid contineat titulus Pro suo? Hic titulus Vti capionis locum habet, quando alius titulus deest: v. g. Cernuum tuum, credens ferum esse, non mansuetum, cepti, vti capere possum, quia bona fide cepti possidere pro meo. *Glossa in l. 1. ff. Pro suo.* Vnde in *l. Hominem. ff. eod. tit.* Pomponius ait: Hominem, quem ex iustipulatione te mihi debere falso existimabas, tradidisti mihi. Si scissem nil mihi debere, vti eum non capiam, quod si nescio, verus est, vt vti capiam; quia ipsa traditio ex causa, quam veram esse existimo, sufficit ad efficiendum, vt id, quod mihi traditum est, pro meo possideam. Sic ille. Pro suo possidere proprie dicitur is qui falso, sed iusto & probabili errore huius causæ nimirum occupationis, allusionis, parvis empte, vel hærescundæ ancillas, fructus rei empte, aut donatæ, aut in hæreditate repetitæ possidet. *l. 1. 2. c. 4. §. 1. ff. Pro suo.*

Nono queritur, An sint alij etiam tituli iuri Vti capionis præter iam commemoratos? Respondeo, esse titulum pro transacto, quo vti capitur res, que relinquenti actione & à lite recedenti, transactionis causa traditur ab eo, qui eum non sit dominus rei, putat tamen se dominum esse. *l. Cui ex causa. c. Pro transacto.* Est etiam titulus, Pro iudicato: Nam res iudicata spatio decem annorum vti capitur. *Hodien. in Summa. tit. de Vti capionib. §. Pro suo. ad finem.* Titulus quoque est pro permutato, vt si permutatio ego rem alienam acquisierim, quia permutavi meam cum ea, quam Titius quidem possidebat, sed eius dominus non erat, putabatur verò bona fide dominus, ac proinde eam ego vti capere possum.

Est idem titulus Pro socio, qui potest dare causam vti capionis: vt si finis, vel soluta locierato, pars rei alienæ mihi obtigerit, putanti bona fide eam rem communem esse sociorum, eum tamen esset aliena, vti capere possum.

De sexta conditione Prescriptionis, hoc est, de lapsu temporis ad Prescriptionem requisito.

CAP. XXII.

Sexto loco, ad vti capendum, siue preferendum requiritur lapsus temporis lege, vel canone definitus.

Primo queritur, Intra quantum temporis spatium res mobilis vti capere queat? De hac questione Panormitanus in capite 1. de In integrum restitut. num. 11. & Couarruias in Regul. iustiss. part. 2. §. 2. numer. 3. Respondeo, res mobiles priuatarum hominum vti capere, si per triennium bona fide, eum quælo possideantur. *Instit. de Vti cap. in prin. c. 1. c. de Vti cap. transformanda.*

Secundo queritur, An vti capio triennis procedat contra Ecclesiam in rebus mobilibus? De hac etiam Panorm. & Couarr. *l. 1. de iuris iura citatis.* Dux sunt opinioniones, vna est assertentium res mobiles Ecclesie vti capere triennio. Sic In-

nocentius in cap. 7. de In integrum restitutione. *Godecius in Sum. tit. de Restitut. In integrum.* *Glossa in Auth. de Eccl. tit. 1. Pro temporalib. & Glossa in Auth. de Non alienam. §. Si minus.* *Glossa in Auth. Quæ aliorum, de Sacros. Eccl. in verbis (Durantibus.) Dynus in Regul. Possessor. de Regul. iur. in d. & Glossa 12. quest. 21. cap. de Recl. tit. Speculator in tit. de Restitut. In integrum. §. 2. versicul. Vt autem Cardinal. Clement. 7. Notab. 8. de Sequetrat. posses. Hanc opinionem dicit Couarruias loco citato esse communem, & citat præter memoratos auctores, Felinum, Franciscum, Baibum, & Angelum. Ratio huius opinionis est, quia nihil ius Canonicum de hac re constituit. Ergo ius civile locum habet, iuxta id, quod habetur cap. 7. de Noui operis numerat. Altera sententia negat, triennalem vti capionem locum habere contra Ecclesiam in rebus mobilibus. Ita *Hodien. cap. 1. de In integrum restitut. qui in Sum. tit. de In integrum. restit. Innocentij sententiam secutus est.* Panormitanus loco supra citato dicit, primam opinionem esse communem, & veniorem, si iuris subtilitatem spectemus; secundam tamen equiorem, & quia sancti Ecclesie, posse teneri. Profecto, cum secunda opinio, Ecclesie fauorem tueatur, meo iudicio præferenda est, quia non est Canon, aut textus iuris Canonici, quo in rebus Ecclesie mobilibus approbetur vti capio triennis. Deinde in cap. illud, de Prescrip. dicitur: [aduersus Ecclesiam minorem prescriptionem, quam quadraginta annorum Romanæ Ecclesie non admittit.] Sed ibi Pontifex nihil distinguit de immobilibus, aut mobilibus rebus, generatim loquitur, ergo nec nos distinguere debemus. Tertio, contra Felinum non procedit vti capio. *Instit. de Vti cap. §. Res fieri.* ergo nec contra Ecclesiam, que minor privilegio non gaudet. Vnde non proba quod quidam dixerunt, Triennio vti capiuntur res immobiles Ecclesie etiam si Romana sit, quoniam tunc committitur Auctores tradiderunt, currere triennalem vti capionem contra Ecclesiam inferiores Romana in rebus mobilibus, non tamen dixerunt expresse, locum etiam habere contra Romanam Ecclesiam, que certe maiora habet privilegia, quam ceteræ Ecclesie.*

Tercio queritur, An vti capio triennis locum habeat contra Reipublicam, & quilibet ciuitatem in rebus mobilibus? Respondeo cum *Innoc. & Panor. in c. de In integr. restit.* habere locum, sed Reipubl. inquit Innocentius, datur restitutio in integrum contra vti capionem, si fuerit grauius læsa, non tamen datur ciuitati. Verus est, quod dicit Panor. Bartol. secum, etiam ciuitatem posse petere aduersus laicorum restitutionem in integrum: eo quod ciuitas gaudeat privilegio minoris, quoniam aliorum opera, & min. seruo gubernatur, sicut minor: & quia in ciuitate sunt multi minores, pupilli, vidui, & alia miserabiles persone: eodem privilegio gaudent castra, & villas, sicut ibidem Panor. secum Bald. Item Hospitalis denus, & loca communis pietatis causa exstructa, & Collegia Canonicorum: quod probat Panormitanus auctoritate Innocentij, & Ios. Andree.

Quarto queritur, An vti capio triennis currit contra pupillum, aut minorem in rebus mobilibus? Respondeo cum Panor. loco cit. contra pupillum nullam currere prescriptionem pupillan. ætate. *l. Sicut in rem. c. de Prescrip. 30. anno.* Contra minorem currere quidem prescriptionem, sed non nullam, que attingit spatium triginta annorum. *l. vlt. c. in quibus causis. in integ. restit. non est necess. sed minori 120 datur restitutio in integrum. l. Sicut in rem. c. de Prescrip. 30. annor. §. penul.*

Quinto queritur, An in bonis patrimonialibus Clericorum mobilibus procedat vti capio triennis? De hac questione Panor. in c. Si diligenti. nu. 36. de Prescrip. Dux sunt opinioniones, vna docet requiri spatium quadraginta annorum ad prescriptionem talium bonorum: sic senserunt nonnulli, & videtur probari ex §. Potest. 16. q. 3. Ratio huius est, quia bona Clericorum patrimonialia videntur gaudere eodem privilegio, quo gaudent bona Ecclesiarum. Item quia leges civiles non tenent Clericos, cum sint Clerici à potestate laicorum exempti. Altera sententia est, bona talium Clericorum trienn-

